

nr	rubriek	subrubriek	doel	OK		
12101	Overkoepelende attitudes schriftelijke taalvaardigheid		Bereid zijn om te lezen en te schrijven.	aanzetten		
12102	Overkoepelende attitudes schriftelijke taalvaardigheid		Plezier beleven aan lezen en schrijven.	bereiken		
12103	Overkoepelende attitudes schriftelijke taalvaardigheid		Bereid zijn spontaan voor hen bestemde boeken en andere informatiebronnen te raadplegen.	bereiken		
12104	Overkoepelende attitudes schriftelijke taalvaardigheid		Bereid zijn hun waardering uit te spreken over schriftelijke producten.	aanzetten		
12201	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Boekoriëntatie	Aangeven dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen.	bereiken		
12202	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Boekoriëntatie	Aangeven dat boeken van voor naar achter worden gelezen.	bereiken		
12203	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Boekoriëntatie	Aangeven dat bladzijden van boven naar beneden worden gelezen.	bereiken		
12204	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Boekoriëntatie	Aangeven dat regels van links naar rechts worden gelezen.	bereiken		
12205	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Boekoriëntatie	Aangeven dat verhalen in boeken een opbouw hebben.	bereiken		
12206	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Boekoriëntatie	Aan de hand van de omslag van het boek de inhoud van het boek al enigszins voorspellen.	aanzetten		
12207	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Voorwerpen, dieren en gekende personages op prenten benoemen.	bereiken		
12208	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Gebeurtenissen op prenten beschrijven en interpreteren.	bereiken		
12209	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Visueel voorgestelde boodschappen begrijpen en verwoorden.	bereiken		
12210	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Een voorgelezen verhaal uitbeelden terwijl de leraar vertelt.	bereiken		
12211	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Een voorgelezen verhaal aan de hand van visueel materiaal reconstrueren.	bereiken		

12212	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Conclusies trekken uit een voorgelezen verhaal.	bereiken		
12213	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Voorspellingen doen over de afloop van een verhaal.	bereiken		
12214	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Aangeven dat verhalen zijn opgebouwd uit een situatieschets (wie, waar, wanneer) en een episode (wat, hoe).	bereiken		
12215	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Een voorgelezen verhaal navertellen of naspelen met steun van illustraties.	bereiken		
12216	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Een voorgelezen verhaal navertellen of naspelen zonder steun van illustraties.	aanzetten		
12217	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	Aangeven dat geschreven taal een communicatief doel heeft. Geschreven taal dient om: gelezen te worden; iets te onthouden; een boodschap over te brengen; een verhaal weer te geven.	bereiken		
12218	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	Aangeven dat geschreven taal tijd en afstand overbrugt.	bereiken		
12219	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	Aangeven dat symbolen, zoals logo's en pictogrammen, een boodschap bevatten.	bereiken		
12220	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	Niet-gestandaardiseerde pictogrammen in de school herkennen en de betekenis ervan verwoorden.	bereiken		
12221	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	Gestandaardiseerde pictogrammen in en rond de school herkennen en de betekenis ervan verwoorden.	bereiken		
12222	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	Voor hen bestemde instructies bestaande uit prenten of symbolen begrijpen en uitvoeren.	bereiken		
12223	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Relatie tussen gesproken en geschreven taal	Aangeven dat geschreven woorden kunnen worden uitgesproken.	bereiken		
12224	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Relatie tussen gesproken en geschreven taal	Lettertekens van andere tekens onderscheiden.	bereiken		
12225	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Relatie tussen gesproken en geschreven taal	Voor hen belangrijke woorden als globale eenheden lezen (bv. de eigen naam).	bereiken		
12226	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Aangeven dat zinnen bestaan uit woorden.	bereiken		

12227	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Woorden in zinnen onderscheiden.	bereiken		
12228	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Rijmwoorden herkennen en bedenken.	bereiken		
12229	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Woorden in klankgroepen verdelen.	bereiken		
12230	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Klankgroepen verbinden tot woorden.	bereiken		
12231	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Samengestelde woorden in afzonderlijke delen verdelen.	bereiken		
12232	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Verschillende klanken van elkaar onderscheiden.	bereiken		
12233	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Klanken in woorden onderscheiden.	bereiken		
12234	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Klanken in woorden in de juiste volgorde onderscheiden.	bereiken		
12235	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Fonologisch en fonemisch bewustzijn	Afzonderlijke klanken tot een woord samenvoegen.	bereiken		
12236	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Alfabetisch principe	Aangeven dat woorden zijn opgebouwd uit klanken.	bereiken		
12237	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Alfabetisch principe	Aangeven dat letters corresponderen met klanken.	bereiken		
12238	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Alfabetisch principe	Aangeven dat dezelfde lettertekens verschillende verschijningsvormen hebben.	bereiken		
12239	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Technisch lezen	Minimaal tien leesletters met een eenduidige klank-letterkoppeling op een speelse manier herkennen en benoemen (bv. <i>k, r ...</i>).	bereiken		
12240	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Technisch lezen	Reflecteren op de plaats van klanken in woorden: begin-, midden- en eindklank.	aanzetten		
12250	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Begrijpend lezen	Verschillende vormen van schriftelijke communicatie in hun omgeving herkennen.	bereiken		

12251	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Begrijpend lezen	Zich vragen stellen over taal en taalgebruik in concrete leessituaties onder begeleiding van de leraar.	bereiken		
12252	Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Begrijpend lezen	Zelfstandig prentenboeken lezen.	bereiken		
12253	Lezen: Gevorderde geletterdheid	Technisch lezen	In concrete leessituaties reflecteren over: klanken; lettertekens en -clusters; klankgroepen; woorden.	aanzetten		
12254	Lezen: Gevorderde geletterdheid	Technisch lezen	Het begrip <i>rijm</i> in de juiste leescontext gebruiken.	aanzetten		
12280	Lezen: Gevorderde geletterdheid	Begrijpend lezen algemeen	Reflecteren op de functie en de onderlinge relatie tussen gesproken taal, beeldtaal en geschreven taal.	aanzetten		
12281	Lezen: Gevorderde geletterdheid	Begrijpend lezen algemeen	In concrete leessituaties reflecteren op de factoren van het communicatieproces: wie de zender en/of de ontvanger is.	aanzetten		
122128	Lezen: Gevorderde geletterdheid	Ontwikkelen van leeswoordenschat	In concrete leessituaties reflecteren op de lengte van woorden (bv. <i>reus</i> versus <i>kabouter</i>).	aanzetten		
122129	Lezen: Gevorderde geletterdheid	Ontwikkelen van leeswoordenschat	In concrete leessituaties reflecteren op de taalverrijkende functie van bijvoeglijke naamwoorden.	aanzetten		
12301	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Elementen uit een verhaal, gebeurtenis of activiteit met behulp van tekeningen, prenten ... weergeven.	bereiken		
12302	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Een onvolledig verhaal met behulp van tekeningen, prenten ... aanvullen.	bereiken		
12303	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Verhaalbegrip	Elementen van een verhaal door middel van 'geschreven' taal met behulp van een volwassene weergeven.	bereiken		
12304	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	Aangeven dat tekenen en tekens produceren de mogelijkheid biedt om persoonlijke boodschappen over te brengen.	bereiken		
12305	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	Aangeven dat geschreven taal kan dienen als persoonlijk geheugensteuntje.	bereiken		
12306	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Functies van geschreven taal	In het spel gebruik maken van een eigen schrijftaal en aangeven waar die schrijftaal voor staat.	bereiken		
12307	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Relatie tussen gesproken en geschreven taal	Aangeven dat gesproken woorden kunnen geschreven worden.	bereiken		

12308	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Alfabetisch principe	Aangeven dat klanken corresponderen met letters.	bereiken		
12309	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Alfabetisch principe	Letters aan klanken koppelen.	bereiken		
12314	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Grootmotorische bewegingen uitvoeren die voorbereidend zijn op het schrijven.	herhalen		
12315	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Experimenteren met schrijfbewegingen op groot formaat.	bereiken		
12316	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Vanuit experimenten een voorkeurszijde ontwikkelen.	bereiken		
12317	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Fijnmotorische bewegingen uitvoeren die voorbereidend zijn op het schrijven.	bereiken		
12318	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Begrippen gebruiken die horen bij de schooltaal van het schriftonderwijs: duim, hand, hoofd ...; onder, boven, midden ...; rechtdoor, naar boven ...; rond, gebogen, rechte lijn, lussen, schuin ...	bereiken		
12319	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Basisschrijfpatronen met materialen overtrekken.	bereiken		
12320	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Basisschrijfpatronen met de ogen en het lichaam volgen.	aanzetten		
12321	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Schrijfpatronen met elkaar verbinden.	aanzetten		
12322	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Een goede schrijfhouding aannemen: een goede rughouding, voldoende afstand tussen ogen en schrijfhand en een correcte pengreep.	aanzetten		
12323	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Van links naar rechts schrijven.	aanzetten		
12324	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Hun blad in de voor hen juiste richting leggen.	aanzetten		
12325	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Bij het schrijven aan de computer een gezonde lichaamshouding aannemen.	aanzetten		
12326	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Handschriftontwikkeling	Zelfstandig en uit het hoofd alle regelmatig voorkomende schrijffletters reproduceren.	aanzetten		

12331	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Communicatief schrijven	Zich vragen stellen over taal en taalgebruik in concrete schrijfsituaties onder aansturing van de leraar.	bereiken		
12332	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Communicatief schrijven	Voor hen belangrijke woorden als globale eenheden schrijven (bv. de eigen naam).	bereiken		
12333	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Communicatief schrijven	Ervaringen en gevoelens kenbaar maken door beeldtaal.	bereiken		
12334	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Communicatief schrijven	Eigen boodschappen vastleggen door middel van symbolen met behulp van een volwassene.	bereiken		
12335	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Communicatief schrijven	Zelf verschillende soorten teksten ontwerpen (bv. uitnodiging, gedicht ...).	bereiken		
12336	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Communicatief schrijven	Functionele teksten, door de leraar neergeschreven, letterlijk en verzorgd overschrijven.	aanzetten		
12337	Schrijven: Ontluikende en beginnende geletterdheid	Communicatief schrijven	Zelf functionele teksten schrijven, zoals lijstjes, briefjes, opschriften en verhaaltjes.	aanzetten		